

Passende beoordeling Derde Nota Waddenzee

In de PKB Derde Nota Waddenzee is geen aparte uitspraak gedaan over het droogvallen op de Waddenzee. Dit betekent dat er ook geen passende beoordeling is gemaakt van de activiteit droogvallen.

Wel worden ten aanzien van droogvallen uitspraken gedaan bij een aantal pkb-onderwerpen. Deze zijn alle gerelateerd aan het ligplaatscapaciteit in de jachthavens rond de Waddenzee.

Het gaat om de volgende uitspraken:

- Capaciteitsvergroting van de bestaande havens zal tot gevolg kunnen hebben dat er meer vaarbewegingen in het pkb-gebied zullen optreden. Ook effecten als gevolg van droogvallen kunnen door de capaciteitsvergroting optreden.
- De beperkte capaciteitsvergroting voor de recreatievaart van bestaande jachthavens heeft betrekking op de westelijke Waddenzee en het Eemsgebied. Het meest rustige oostelijke waddengebied wordt op deze manier ontzien. Daarnaast zijn de meest kwetsbare gebieden in de Waddenzee op grond van artikel 20 van de Natuurbeschermingswet 1998 (delen van het jaar) gevrijwaard van menselijke activiteiten.
- Tussen verschillende partijen is ook een gedragscode afgesproken met betrekking tot het droogvallen van recreatieve vaartuigen. Hierin is onder andere afgesproken dat verstoring van vogels en zeehonden wordt voorkomen door voldoende afstand te houden tot concentraties van deze soorten.
- Op basis van overwegingen en gegevens kan vastgesteld worden dat van aantasting van de natuurlijke kenmerken door deze activiteit (capaciteitsuitbreiding bestaande jachthavens) geen sprake zal zijn.
- Ook een mogelijke toename van droogvallen zal effect kunnen hebben. In het kader van de gemaakte afspraken in de Erecode 'Wad ik heb je lief' zou extra verstoring niet mogelijk moeten zijn. Uit de evaluatie van de afspraken zou dit moeten blijken.
- Het grootste effect van de recreatieve vaart op habitats en soorten is (naast een verhoging van de kans op aanvaringen en de mogelijke extra effecten van aanwezigheid en geluid) het droogvallen op platen binnen het pkb-gebied. Vooral bij laagwater (het moment waarop veel vogels op de platen foerageren) is de kans op mogelijke verstoringseffecten het grootst. Een inschatting van de toename van vaarbewegingen en van droogvallen als gevolg van de toename van het aantal ligplaatsen is moeilijk aan te geven. Aannemelijk is dat de toename van het aantal vaarbewegingen voornamelijk plaats gaat vinden in de meest bevaren routes. Deze toename zal voor het overgrote deel in de zomermaanden plaatsvinden.
- Effecten bij droogvallende slikwadden en zandplaten: Mogelijke toename vervuiling (kans op extra hoeveelheden afval, als gevolg van aanvaringen en/of emissie van milieuvreemde stoffen) als gevolg van meer vaarbewegingen Bij toename aantallen droogvallende schepen iets meer bodemverstoring

Strategische milieubeoordeling Derde Nota Waddenzee

Conclusie milieubeoordeling droogvallen in de Strategische milieubeoordeling Derde nota Waddenzee:

'Het grootste effect van de recreatieve vaart op habitats en soorten is (naast een verhoging van de kans op aanvaringen en de mogelijke extra effecten van aanwezigheid en geluid) het droogvallen op platen binnen het pkb-gebied. Vooral bij laagwater (het moment waarop veel vogels op de platen foerageren) is de kans op mogelijke verstoringseffecten het grootst. Door verschillende partijen is een aantal regels opgestelde en weergegeven in de 'Erecode voor Wadliefebbers'. Bij naleven van deze gedragsregels is de verwachting dat de effecten op de natuur zullen afnemen, zelfs bij de

voorgestelde uitbreiding naar 4400 ligplaatsen. De aanleg van ligplaatsen kan mogelijk van invloed zijn op landschap en cultuurhistorie. Middels archeologisch onderzoek en zorgvuldige inpassing vooraf kunnen deze risico's worden geminimaliseerd. Het in de pkb voorgestelde beleid zal dan ook geen ernstige milieueffecten tot gevolg hebben.'

Passende beoordeling conform de Natuurbeschermingswet 1998

Op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet 1998), artikel 19d, is droogvallen in principe een vergunningplichtige activiteit. Maar, droogvallen kan, omdat het al jaren plaatsvindt, ook worden aangemerkt als zogenaamd bestaand gebruik op de Waddenzee. Vraag daarbij is of bestaand gebruik moet worden opgevat als datgene wat ook in wetgeving is vastgelegd (droogvallen is in principe toegestaan binnen 200 meter van de betonde en beprikte vaargeulen) of dat de droogvalpraktijk gedurende de proef als bestaand gebruik kan worden aangemerkt.

Bij het reguleren van bestaand gebruik heeft het beheerplan op grond van de NB-wet 1998 een centrale rol. Het beheerplan moet binnen 3 jaar na aanwijzing van de Waddenzee als Natura 2000 gebied worden vastgesteld.

Bij het opstellen van het beheerplan vindt een beoordeling plaats of het specifieke bestaande gebruik (i.c. droogvallen) een plaats kan krijgen in het beheerplan en daarmee kan worden vrijgesteld van de vergunningplicht, dan wel vergunningplichtig is, de zogenaamde passende beoordeling.

Bij een beoordeling van het droogvallen zal worden gekeken naar de directe en de indirecte verstoringen in relatie tot de instandhoudingsdoelen, zoals deze zijn vastgelegd in de aanwijzingsbeschikking Natura 2000, afgewogen tegen andere activiteiten op de Waddenzee (integrale afweging). Dit is noodzakelijk om de vraag te kunnen beantwoorden of droogvallen in (delen van) de Waddenzee zonder een vergunning op grond van de NB-wet 1998 kan plaatsvinden. Als het niet zonder meer kan, moet de vraag worden beantwoord welke plekken moeten worden uitgezonderd naast de nu al bestaande artikel 20 NB-wet 1998 gebieden. Hierbij kan gedacht worden aan hoogwatervluchtplaatsen, foerageerplaatsen en zeehondenligplaatsen, inclusief een bufferzone, zoals ook al met behulp van een vuistregel was beschreven in de Aanwijzing Staatsnatuurmonument Waddenzee II. Dit kan per locatie, soort en naar (broed- en of trek-) tijd (instandhoudingsdoelen!) verschillen. In het kader van de passende beoordeling moet ook worden nagegaan welke instrumenten kunnen worden gebruikt als droogvallen op delen van de Waddenzee vrijgesteld kan worden van de vergunningplicht. Te denken valt aan een toegangsbeperking van delen van de Waddenzee voor bepaalde groepen gebruikers (i.c. droogvallers) op grond van artikel 20 NB wet 1998. De toegangsbeperking kan daarbij ook afhankelijk gesteld worden van het tij. Het ligt voor de hand dat in de passende beoordeling niet alleen wordt ingegaan op het droogvallen sec, maar ook op de activiteiten van de opvarenden rond het drooggevalven schip.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft laten weten¹ dat tot het tijdstip waarop de beheerplannen zijn vastgesteld voor bestaand gebruik in principe door het bevoegd gezag geen vergunningentraject wordt ingezet. Tenzij er sprake is van een ecologisch urgente situatie in relatie tot de instandhoudingsdoelen en voorkomen moet worden dat verdere onomkeerbare achteruitgang van het gebied plaatsvindt.

Naar verwachting duurt het nog tot 2009/2010 voordat voor alle gebieden een vastgesteld beheerplan beschikbaar is. Dat zal zeker gelden voor de Waddenzee, een complex en multifunctioneel gebied waarvoor de maximale termijn van 3 jaar om te komen tot een vastgesteld beheerplan zeker noodzakelijk is. En het aanwijzingsbesluit moet nog worden vastgesteld².

De vaststelling van het beheerplan is ook van belang voor de vraag of de wet- en regelgeving moet worden aangepast. Pas na de vaststelling van het beheerplan kan evenwel worden beoordeeld of er

¹ Brief van 1 september 2006, kenmerk TRCJZ/2006/2808

² De tweede tranche, waar de Waddenzee deel van uit maakt, wordt op 23 mei 2007 ter visie gelegd.

nog aanvullende wetgeving moet worden voorbereid en vastgesteld.